Häraf sig låre nu hwar man,
Att uti wåra tider
Stor under sig tilldraga kan:
Det wißt till ändan lider.
Allwarligt ock besinnas må,
Hur' andan pigor faller på,
Oß till stor lust och fromma.

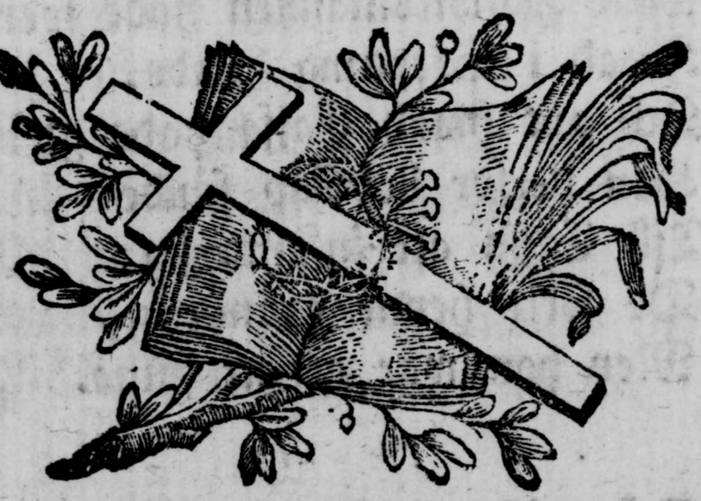

GS 1650

En mycket tänkwärdig

Rim-Historia

Om den undergörande Pigan

Anna Catharina Lundgren

från Grans Socken i Upland.

Andra tillökta och nödtorfteligen förbättrade Upplagan.

Stockholm,
Tryckt hos Johan Hörberg,
1825.

En Wisa nu jag sjunga will
Om en märkwärdig piga.
Fast alla andra tiga still,
Kan jag likwäl ej tiga.
Hon gör mång under dagelig,
Och botar sjuka stundelig,
Att de sig tro helt friska.

I ungdomen i högfärd stor
Och stolthet har hon lefwat,
Föraktat både far och mor,
Sig blott i flärd inwefwat;
Men aldrig nånsin någon man',
Så widt man derom weta kan,
Lär henne warit nära.

En Söndag hon i kyrkan war,
Med ett högfärdigt sinne.
Hon krokkam stor i håret bar,
Hon har det uti minne;
Ty hon skenbarligt såda sick,
Hur kring de bönder Satan gick,
Som sutto der och sofwo.

Hon märkte ock i drömmen hur'
Han midt för henne stanna',
Och större horn än någon tjur
Han hade i sin panna:
På knåna han ock hade horn,
Så spetsiga som kyrketorn,
Och nästan likså stora.

Derpå hon deßa ord förnam,
Som med stråf röst han sade:
Tag hit din gamla usla kam;
Och wid de ord han lade
På hufwudet framfoten sin,
Och klöste grufligt hennes skinn,
Att hon begynte qwida.

Utaf mitt horn, tillade han,
Will jag dig kam förära,
Så grann och ståtlig, att du kan,
Den mig till heder bära
Ej nånsin en kammakar-hand
I Swea eller Götha land
Har gjort så'n hufwudprydnad.

Då Satan sådan talan höll,
Från Predikstoln det dundrar.
Wår Jungfru, skrämd, på näsan föll,
Och menigheten undrar,
Hwem presten menade alltwäl,
Då han skrek till: Du syndaträl,
Wak upp ut ur din dwala!

Ett hål hon uti pannan fick
Wid fallet som hon gjorde,
Hon hastigt utur kyrkan gick,
Och det med bränwin smorde.
Men såret har hon ännu qwar,
Och derur rinner ständigt war,
Och aldrig kan det läkas.

Swart kläde hon på hufwud bär
För att sitt sår betäcka,
Och enkel hennes klädsel är,
Ej Satan den kan gäcka. —
Men nu jag er berätta will,
Hur sedermera det gick till
Den Sönda'n Satan syntes.

Ur kyrkan Anna Cajsa lopp,
Som hon fått eld i ändan;
Hon skalf uti sin hela kropp,
Och satte sig i wåndan
På stocken utför kyrkdörrn ner;
Hon som ursinnig sig beter,
Och börjar att predika.

Hon talade så jämmerlig
Allt för de bönders skara,
Att för sitt bröst de slogo sig,
Gud nådlig oß bewara!
Ty hon berättade, hur Fan
Gick bland dem midt på ljusa da'n,
Att deras andakt störa.

Hur honom hon skenbarligt sett,
Hon börjar nu berätta,
Samt hwilken kam han henne gett,
Och att sitt samwet lätta,
Hon rycker kammen ur sitt hår,
Och knäcker honom mot sitt lår,
Bort med dig, Djefla-prydnad!

Knappt hade hon de orden sagt,
Förr än de pigor hasta,
Ifrån sitt hår med allo magt
Krokkammarna att kasta.
Wår Cajsa drängarne då bjöd,
Dem samla och på rödan glöd
I socknestugan lägga.

Nu blef en trängsel för att se
De syndataggar brinna,
Men, hwilket under här månd' ske!
O menn'ska det besinna!
De fräste och de wändades,
De krökte sig och pinades,
Och stanken blef odräglig.

Nu blef i trone styrkt en hwar
Wid detta stora under:
Ej någon blef i stugan qwar
För lukt och Satans funder,
Som han der med sitt horn bedref,
Förskräckelsen nu allmän blef;
Men pigan fick stor åra.

Från by till by hon sedan gick,
Predikande sin lära
Mot högfärd och ett syndigt skick
Att horn på hufwud bära.
Nu kände hon en kraft också,
Allt ifrån hufwud ned till tå
Den menskokropp att hela.

På lemmen, som fått syndens lön,
Hon lägger sina händer,
Och mumlar derwid någon bön,
Emellan sina tänder.
Och har man då den rätta tron
På hennes kurer och person,
Så blir man säkert botad.

Så har hon botat mången man
Och jämwäl mången qwinna;
Likwäl man icke alltid kan
Hos henne hjelpen finna:
Ty Andan är ej alltid när,
Han lärer ha än här än där
Så mycket att beställa.

Men en profet uti sitt land
Ej sällan hatad blifwer,
Hon derföre till Westmanland
Från Upland sig begifwer.
De många under hon der gjort,
Jag utaf flere gummor sport,
Som sjelfwe ha det sådat.

Men hwar en Anna Cajsas wän
Nu fälle tårar heta,
Ty nu så blir berättelsen
Helt ynklig bör man weta...
Wår Cajsa gick till Westerås,
Der inom starkan bom och lås
Hon sattes uti häckte.

I korß och i anfäcktning stor
Hon tillbragt natt och dagar,
Men detta tillstånd, som jag tror,
Ej Anden rätt behagar;
Ty hon af honom löfte fått,
Att blott hon icke har så brått,
Han henne skall befria.

Han också hållit ord deri,
Ty då hon länge warit
Så fängslad, blef hon slutligt fri,
Och, som jag se'n erfarit,
Lär det ha skett så underlig,
Att många nu förbanna sig,
Hon alldrig warit fången.

Men detta som så öfwergår
Hwad wi förstå och weta
Jag lämnar, och som jag förmår,
Will jag åt Er framleta
Ur ryktets krönikor hur' se'n
Hon sig begaf till Stockholms Län
Och hwad sig der tilldragit.

Till Skeptuna en dag hon kom
Till lands, till lufts ell' watten,
Jag wet ej: och jag tror derom
Wet ingen; ty om natten
Hon kom och hos en prestman låg,
Och dagen efter man der såg
Sju socknars alla sjuka.

Af träben man der sparkad blef,
Af lama armar knuffad,
Den ene på den andre klef,
Och Läsarn blir förbluffad,
Då han nu höra får försann,
Att ur sitt hus wår andans man
Måst fly för andans qwinna.

Ty kring wår Cajsa trängdes de,
Att henne komma nära,
Att undfå deß wälsignelse
Och höra få deß lära.
Wår prestman då ur stugan går
Och lemnar gladlig sina får
I Anna Cajsas händer.

Nu grep sig Cajsa kraftigt ann
Med handpåläggningswerket,
Och uppå mångens kropp man kan
Af händerna se märket;
Ty wißa strök hon på i hast,
Men andra nöp hon som en gast,
Allt efter hwars ens krämpa.

Men Höfwitsmannen hade sport
Hwad i Skeptuna hände,
Och allt hwad Cajsa hade gjort,
Han derför bodskap sände
Till Cajsa att infinna sig:
De sökte henne grannelig,
Men hon war ej att finna.

Då måste Cajsas wän, wår Prest
För Höfwitsmannen stiga,
Och wittna, som han kunde bäst,
Om denna underpiga.
Han tappert stred för deß försvar:
Det säkert Cajsas ande war,
Som ingaf honom orden.